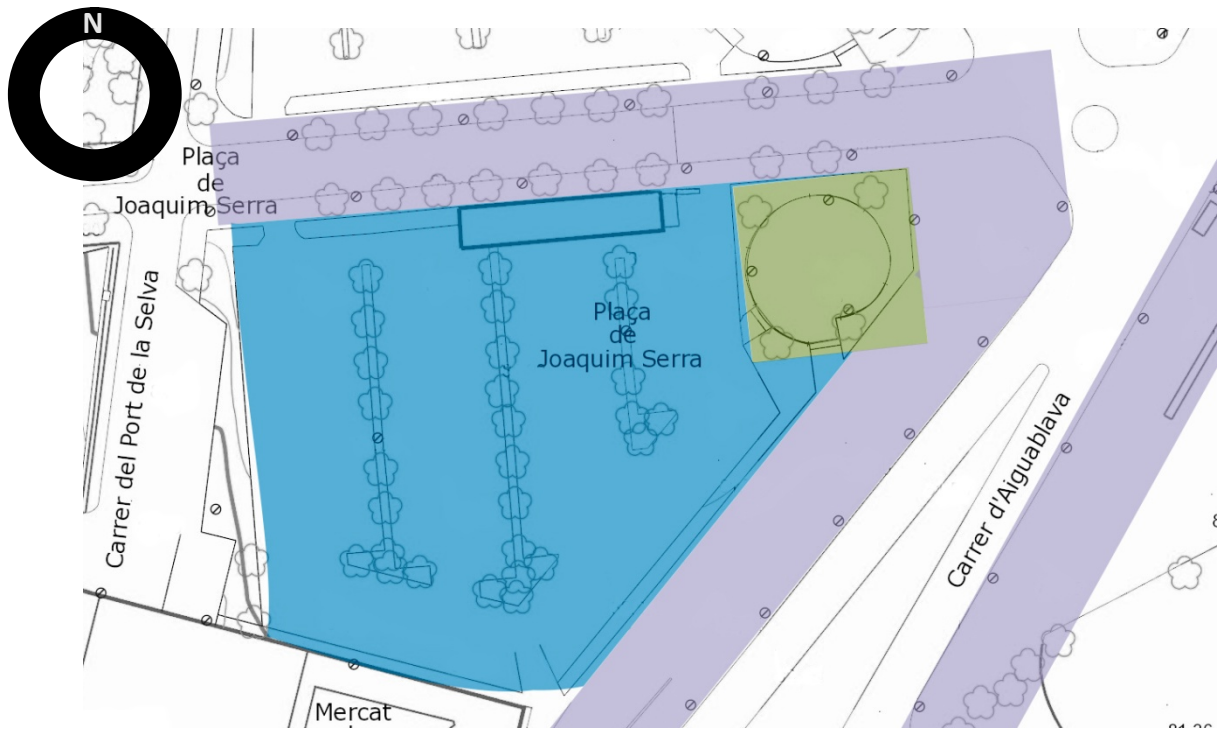

7.3.3 ZONA 3

Es correspon amb la part de l'àrea del mercat, incloent això part del C/d'Aiguablava i del C/ de les Torres, així com l'aparcament del mercat. Es tracta en general d'una zona amb espais oberts, destinada principalment al trànsit de persones i a l'accés de vehicles. Tot i això, en l'extrem del C/ de les Torres podem trobar una zona de jocs infantils amb una petita zona d'estada.

PLÀNOL 21: DISTRIBUCIÓ SEGONS USOS - ZONA 3

- Zones de pas
- Zona d'aparcament
- Zona d'estada

Zones de pas: Aquestes es corresponen principalment amb les vies que envolten l'aparcament. Trobem En aquest sentit el C/ de les Torres al Nord i el carrer d'Aiguablava en la banda oest del mateix. Aquesta última via destaca per la seva configuració adaptada principalment a la circulació de vehicles, concretament per la seva escala i per l'obertura del carrer, el que desanima la circulació per ell. En canvi, la presència de diferents elements (que veurem a continuació) en el C/ de les Torres faciliten la identificació de les rutes a seguir i de les distàncies.

**IMATGE 68: C/ D'AIGUABLAVA
(DIRECCIÓ NORD-EST)**

C/ d'Aiguablava

A la banda del mercat trobem una vorera ampla, que facilita la circulació dels peatons entre aquest tram i l'aparcament, que s'utilitza com a pas de creuament cap al C/ de les Torres, en lloc de seguir el traçat del carrer. Es tracta d'una via de connexió important de la trama del barri amb Via Favència, un dels principals eixos de circulació en l'àrea.

IMATGE 69: C/DE LES TORRES (DIRECCIÓ EST)

C/ de les Torres

La principal característica d'aquesta via es la seva direccionalitat i el tancament del traçat gràcies al bloc d'edificis de nova construcció de la part nord.

Es tracta d'una via d'entrada al barri des de la banda oest, però a menor escala permet l'accés dels vehicles a l'aparcament i al punt verd (tant de vianants com de vehicles i vehicles especialitzats (de gran tonatge per cobrir les necessitats del mercat i el punt verd).

Zona d'aparcament: Aquesta comprèn la major part de la Plaça de Joaquim Serra. És un espai quasi completament utilitzat pels vehicles, tot i que alguns vianants travessen per ell des del C/ d'Aiguablava en direcció al C/ de les Torres. En ell hi trobem un punt de recollida de residus, que aprofita la configuració oberta de l'espai.

Banda sud de l'aparcament, s'aprecia la presència d'elements d'arbrat, per millorar les condicions de l'aparcament, donat que es tracta d'un espai obert.

IMATGE 70: APARCAMENT DES DEL C/D'AIGUABLAVA

En direcció Oest, observem al fons un supermercat i la zona de jocs.

IMATGE 71: APARCAMENT (DIRECCIÓ NORD-EST)

Zona d'estada: Es tracta d'un espai estructurat al voltant de l'equipament, que tracta de crear un espai còmode per al joc i el repòs. Es tracta d'una extensió del tractament donat a la Pl. de les Dones de Nou Barris, a l'altra banda del bloc d'edificis del C/ de les Torres. Tot i això, la seva presència entra en conflicte amb els usos donats a la Pl. de Joaquim Serra, orientada als vehicles. És un intent d'integrar aquesta banda de les vivendes amb el C/ de les Torres i la plaça i amb el conjunt de l'àrea del mercat.

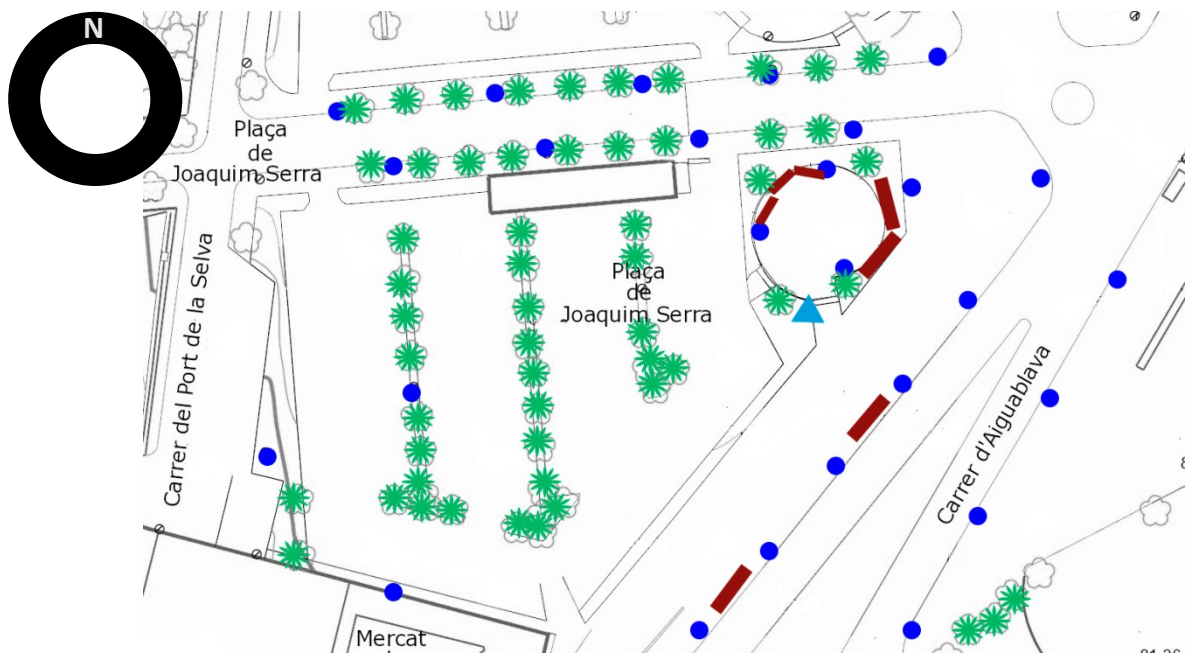
IMATGE 72: ZONA DE JOCS I ESTADA - ZONA 3

C/ d'Aiguablava – C/ de les Torres

En aquest creuament trobem una zona de jocs que recull al seu voltant una serie d'elements que fomenten la utilització com a espai de repòs i lleure.

Exerceix com a punt de transició entre els dos carrers i esdevé zona de trànsit de vianants per tal d'estalviar recorregut.

La zona 3 es caracteritza clarament per la presència de l'aparcament, caracteritzat per la presència d'elements vegetals (arbrat) i d'uns pocs elements d'il·luminació. D'aquesta manera queda destacada l'escassetat de mobiliari en aquesta zona, tot i que no deixem de fixar-nos en com es tracta de nou de crear usos de l'espai a través de la presència d'equipaments i mobiliari, sense perjudici de la importància de la configuració de la trama urbana en aquest sentit.

PLÀNOL 22: DISTRIBUCIÓ DELS ELEMENTS - ZONA 3

- Banques
- ★ Arbrat
- Il·luminació
- ▲ Font

Banques

Aquestes es troben principalment al voltant de la zona de jocs, però també existeixen dues peces en el C/ d'Aiguablava, a la banda del mercat. Aquestes últimes exerceixen principalment com a complement en la zona de pas, però és en el creuament d'Aiguablava amb el C/ de les Torres on prenen més rellevància.

IMATGE 73: ZONA D'ESTADA C/D'AIGUABLAVA- C/DE LES TORRES

C/ d'Aiguablava – C/ de les Torres

Les banques es disposen al voltant de la zona de jocs, que a més a més es complementa amb una font. Aquests elements de mobiliari estan estretament relacionats amb la presència dels jocs.

II·luminació

En aquesta zona trobem fins a tres tipus diferents d'enllumenat, y un d'ells és comú amb la part Oest del C/ de les Torres, Via Favència i el C/ Camí Vell de la Pedrera, així com la part més al sud del propi C/ d'Aiguablava.

IMATGE 74: FAROLA EN EL C/DE LES TORRES

C/ de les Torres

Es tracta d'una farola de recent instal·lació, que es correspon amb el tractament i la qualificació de les vies i els voltants del nou bloc d'edificis.

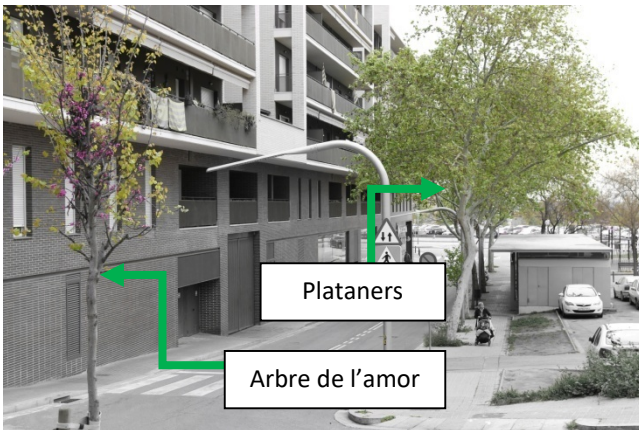

IMATGE 75: C/D'AIGUABLAVA (DIRECCIÓ NORD-EST)

C/ d'Aiguablava

Mentre que a la banda del mercat trobem les faroles més abundants en l'àrea; a la banda oposada els requeriments de l'aparcament i l'opertura del carrer obliguen a la instal·lació de faroles de carretera.

Arbrat

IMATGE 76: PLATANERS I ARBRE DE L'AMOR - C/DE LES TORRES

IMATGE 77: DIRECCIONALITAT DE L'ARBRAT - C/ DE LES TORRES

C/ de les Torres

Espècies presents: *Styphnolobium japonicum* (Acàcia del Japó), *Platanus acerifolia* (plataner).

En aquesta secció del carrer predominen els plataners, que arriben a una altura considerable. Per aquest motiu, aquest es troben a la banda de l'aparcament, per tal de no cobrir l'entrada de llum per als edificis de l'altra banda. En aquesta línia de plataners trobem una única acàcia, substituint un plataner, i en relació amb les acàcies que trobem a l'aparcament.

La funció principal d'aquesta línia d'arbres és la direccionalitat, però també establir una separació visual entre les vivendes i l'aparcament. Es tracta d'una zona amb una gran afluència de trànsit de vehicles i de vehicles pesats.

IMATGE 78: PERSPECTIVA DE LA PANTALLA CONFORMADA PELS PLATANERS EN EL C/ DE LES TORRES DES DE L'APARCAMENT

Plaça de Joaquim Serra-Aparcament

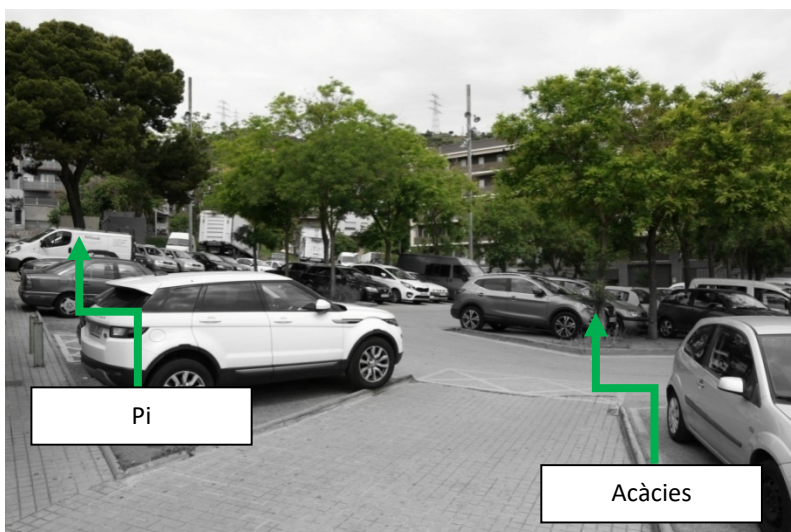
Espècies presents: *Styphnolobium japonicum*(Acàcia del Japó), *Pinus halepensis* (Pi Mediterrani).

Es tracta d'arbres caducifolis, que permeten el pas de la llum al hivern i bloquegen el sol en l'estiu, ja que es tracta d'una zona molt oberta.

En les dues imatges adjuntes d'aquesta zona podem observar el canvi visual entre les diferents estacions de l'any. Les acàcies estan situades en tres línies que al mateix temps serveixen com a eix estructurador de la distribució de les places d'aparcament. L'únic element d'altra espècie és un pi present a la separació entre el C/ del Port de la Selva i l'aparcament.

IMATGE 79: DIRECCIONALITAT DE L'ARBRAT EN L'APARCAMENT

IMATGE 80: VISTA DE L'ARBRAT DE L'APARCAMENT DES DEL C/D'AIGUABLAVA

Zona de jocs- creuament entre el C/ de les Torres i el C/ d'Aiguablava

Espècies presents: *Styphnolobium japonicum*(Acàcia del Japó).

De nou destaca la utilització d'arbres caducifolis, per atendre a les necessitats derivades de les condicions climàtiques en cada època de l'any.

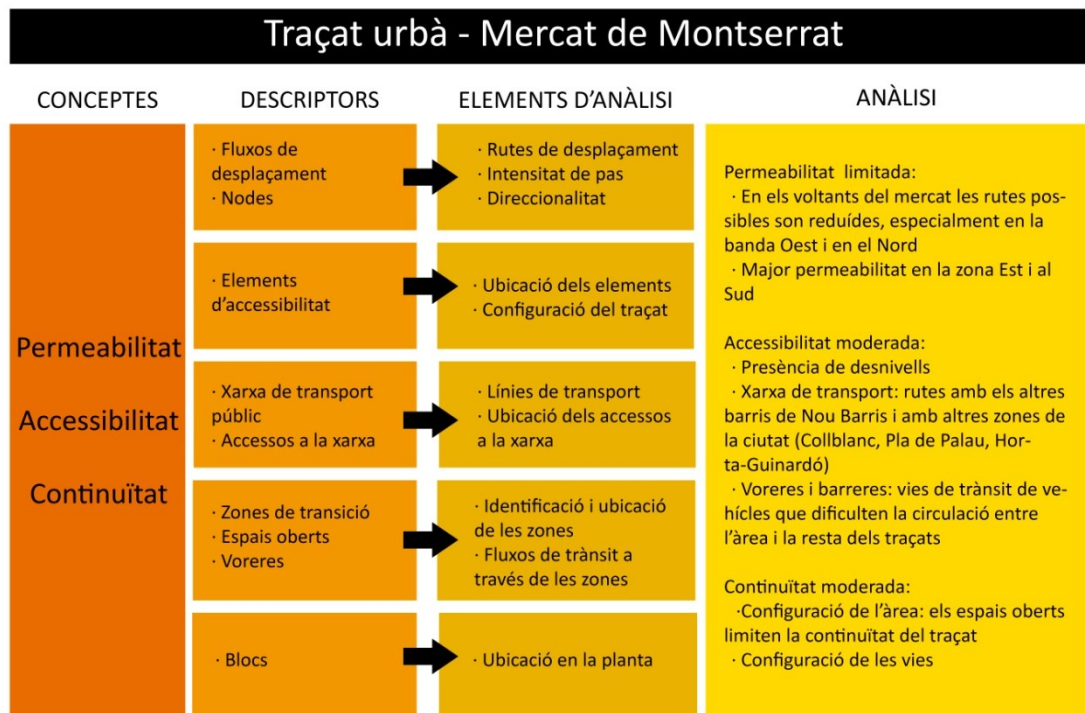
En aquesta zona trobem un grup de quatre acàcies que al mateix temps fan la funció de delimitació de l'espai de joc i proporcionen refugi a la zona d'estada creada al voltant dels jocs infantils

IMATGE 81: ZONA DE JOCS - ZONA 3

7.4 EL CAS DEL MERCAT DE MONTSERRAT: ANÀLISI DELS CONCEPTES

En l'anàlisi anterior hem aplicat els conceptes a l'espai del voltant del Mercat de Montserrat al barri de Les Roquetes per tal d'apropar-nos a la dimensió morfològica d'aquest. En l'anàlisi podem observar com els conceptes, que són transversals per a tots els descriptors, esdevenen observables i en certa forma, mesurables, ajudant-nos a entendre millor la configuració física de l'espai urbà. A continuació, amb l'ajuda de les taules presentades anteriorment quan parlàvem dels descriptors, analitzarem els resultats per entendre la relació dels constructes teòrics amb la realitat observada.

FITXA 4: TRAÇAT URBA - ANALISI

Respecte al traçat urbà, concretament. Ens hem fixat principalment en tres conceptes, la permeabilitat, l'accessibilitat i la continuïtat. Aquests són els que

considerem més rellevants per entendre com el traçat influeix sobre la resta de dimensions, especialment sobre la circulació de les persones, els usos i la percepció.

La **permeabilitat** d'una determinada àrea depèn en gran part de les rutes de trànsit que ofereix i possibilita, en el nostre cas d'estudi, rere l'observació i l'anàlisi, aquesta és limitada. Això és així perquè no existeix una gran varietat de rutes als voltants del mercat, si bé la cosa canvia en funció de quina zona del mercat ens fixem. En aquest sentit, la banda Oest i la banda Nord de l'àrea del mercat ofereixen menys rutes de desplaçament, mentre que la part Sud (l'entrada principal del mercat) i la part Est, al tenir espais oberts, permeten major diversitat de rutes, a través de l'aparcament del mercat i de l'aparcament de càrrega i descàrrega. Tot i això, no es tracta de rutes delimitades o afavorides pel traçat urbà, són espais que per la seva falta de definició permeten l'existència d'aquestes. Mentre tant, en el C/ de les Torres i el C/ Camí Vell de la Pedrera, per la presència de blocs d'edificis en les parcel·les annexes i per la qualificació de les vies i el tractament d'aquests dos carrers, les rutes es marquen sobre el traçat urbà i es veuen reforçades pels seus elements.

Per un altre costat, el concepte d'**accessibilitat** refereix a les possibilitats de les persones usuàries de moure's fàcilment per l'àrea i des d'aquesta àrea cap a altres. En aquests termes, l'accessibilitat de l'àrea d'estudi és moderada per diversos motius. Primerament, la presència de desnivells dificulta la circulació de les persones, especialment aquelles més grans, que són les principals usuàries de l'equipament del mercat. Tot i això, aquests desnivells han estat tractats per tal de reduir els seus impactes en el traçat urbà. Per exemple en el C/ d'Aiguablava, en la zona on es troben els comerços accessoris del mercat, el desnivell existent es "desmunta" per cohesionar la banda més alta del carrer amb la part més propera als comerços.

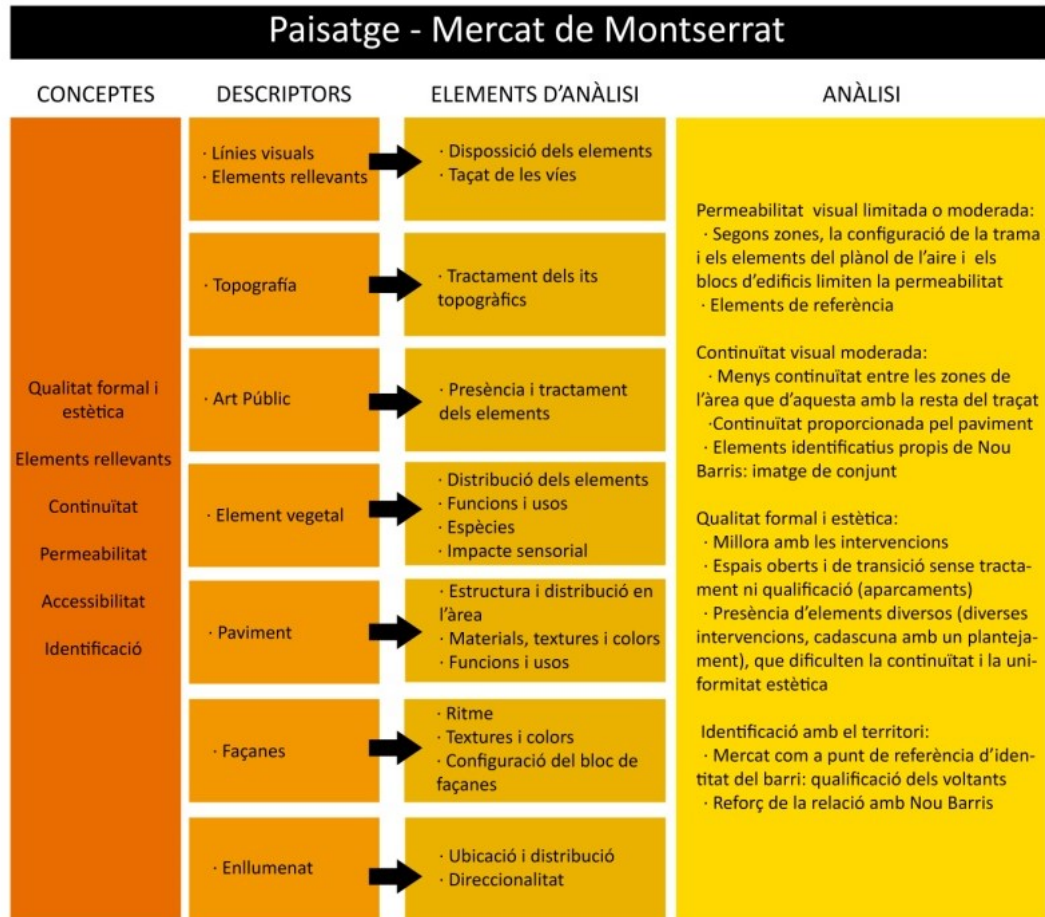
En segon lloc, l'accessibilitat, al estar relacionada amb la possibilitat de desplaçar-se entre les diferents àrees, també es pot avaluar observant la xarxa

de transports i els accessos a ella que trobem a l'àrea. La xarxa de bus és la més rellevant en la zona, tot i que les línies 4 i 3 del metro es troben relativament properes. Les línies de bus que passen per l'àrea del Mercat connecten la zona amb la resta de barris del districte de Nou Barris i amb altres parts de la ciutat.

I per últim, cal que també ens fixem en les diferents escales de l'espai per parlar d'accessibilitat. Si bé l'àrea del mercat es troba relativament ben connectada amb els carrers més immediatament adjacents; aquesta connexió es dificulta en la part Sud i la part Est si ampliem l'àrea observada. En aquestes dues zones, ens trobem amb vies de circulació de vehicles que dificulten l'accessibilitat, en termes de desplaçaments però també en la percepció de les persones usuàries. En el cas del traçat de Via Favència, la problemàtica d'accessibilitat derivada de l'amplada de la via s'aprofita per al cobriment de la Ronda de Dalt. Mitjançant una plataforma es crea un espai central que acull diversos usos i equipaments, com la biblioteca del barri; i és a més una zona de pas i d'estada. Aquesta plataforma exerceix com a espai de connexió i transició entre la banda sud de Via Favència (per on connecta amb Via Júlia) i l'àrea del mercat. En el cas del C/ d'Aiguablava l'obertura de la perspectiva visual i l'amplada de les vies de circulació crea una major dificultat d'accés a nivell físic i també en la percepció de les persones.

Pel que fa a la **continuitat** del traçat, podem considerar que aquesta es moderada, principalment pels efectes dels espais oberts i pel traçat de les vies que acabem de descriure quan parlàvem de l'accessibilitat. Els espais oberts sense tractament interrompen la continuïtat de l'àrea en tant en quant creen espais que no segueixen el traçat dels carrers. La continuïtat dels traçats es veu interrompuda per la configuració pròpia dels carrers, per exemple el C/ de les Torres modifica el seu traçat a l'altura del C/ del Port de la Selva o el C/ Camí Vell de la Pedrera, que també modifica el traçat en la seva zona central. Existeixen no obstant, elements que ajuden a potenciar la continuïtat dels traçats, com ara l'arbrat, l'enllumenat o el paviment (com per exemple el maó

roig del C/ Camí Vell de la Pedrera, les fileres d'arbrat en el C/ de les Torres o l'enllumenat de Via Favència i el C/ Camí Vell de la Pedrera)

FITXA 5: TRAÇAT URBÀ - ANÀLISI

Els conceptes estudiats per entendre la configuració del paisatge son també transversals a tots els descriptors, tot i que parlem d'alguns conceptes ja esmentats quan hem tractat el traçat urbà, aquests refereixen a nocions relacionades amb la percepció dels usuaris, encara que també serveixen per entendre com es configura morfològicament aquest espai.

De nou parlem de **permeabilitat** però en aquest cas fem referència a la permeabilitat visual, la qual permet distingir les diferents rutes que travessen aquesta àrea. En aquest sentit, segons les zones presents a l'àrea varia la permeabilitat en funció dels traçats dels carrers i dels elements presents en

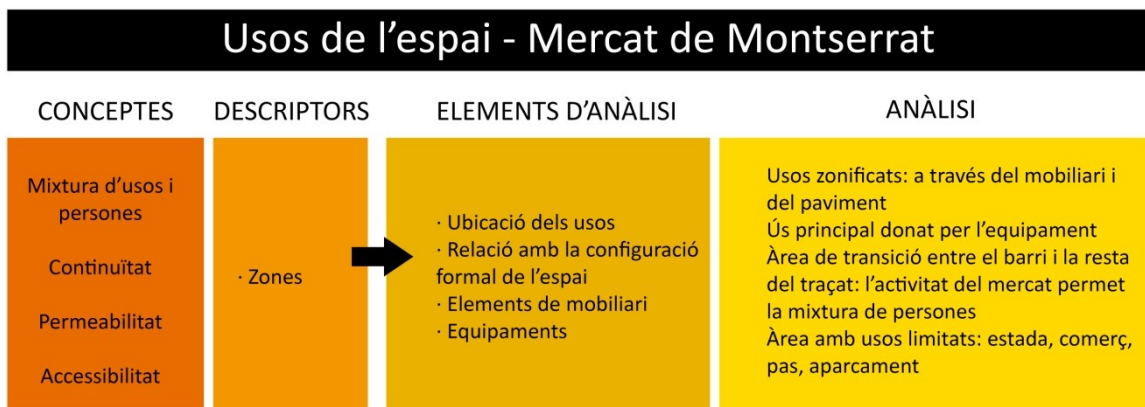
ells. Elements del plànol vertical, com ara els blocs d'edificis, que ajuden a distingir l'accés a les rutes de desplaçament, que principalment transcorren pels carrers i marquen la direccionalitat d'aquestes. Altres elements presents en el plànol de l'aire, com ara els arbres o els elements d'enllumenat ajuden també a reforçar la permeabilitat en la mesura que permeten discernir la direccionalitat de les rutes.

Lligat amb el concepte anterior trobem la **continuitat** que de nou en aquest àmbit es troba relacionada amb la percepció visual. Allò que resulta interessant és observar com la continuïtat d'aquesta àrea en termes estètics és menor entre les zones de dintre de l'àrea del mercat que d'aquestes zones amb la resta del traçat urbà. Les intervencions que modifiquen les zones es donen en moments del temps diferents, fet que es pot apreciar en la forma de les intervencions. Així, les diferents parts del C/ Camí Vell de la Pedrera, per exemple, s'intervenien en moments diferents, el que es fa patent en la configuració dels espais però especialment en els materials utilitzats. Com en el cas d'aquest carrer, les altres vies dels voltants del mercat s'observen diversitat en les formes d'intervenció i en els mètodes utilitzats per qualificar els espais.

Tot i això, com apuntàvem fa un moment, existeixen elements i formes que lliguen estèticament l'àrea i els seus espais amb la resta del traçat urbà. Trobem tractaments que recorden a aquells utilitzats en altres punts de Nou Barris; el tractament del desnivell del C/ de les Torres amb el C/ Camí Vell de la Pedrera i el del C/ d'Aiguablava en són un bon exemple. Aquesta continuïtat la podem lligar amb la identificació amb el territori, en aquest sentit, la continuïtat formal i estètica reforça la idea de pertinença del barri al districte de Nou Barris, creant així una relació entre aquest territori i la resta de barris que formen part del districte. Aquesta identificació amb el barri i la zona es troba reforçada per la presència del mercat com a nucli de desenvolupament de les activitats diàries del veïnat i ajuda a que aquesta àrea sigui fàcilment identificable i reconoscible en el conjunt de la trama urbana. A més a més, l'establiment d'una relació (difícil pel traçat urbà) entre el mercat

i Via Júlia, reforça la relació de la zona i el barri. I d'aquests, amb la resta del districte.

Pel que fa a la **qualitat estètica** i formal de les intervencions, cal dir que els espais intervinguts observen una qualificació en línia amb la de la resta del districte, no obstant, en l'àrea queden una sèrie d'espais sense el mateix nivell de qualificació, fet que desmillora la imatge del conjunt de l'àrea. Al marge de la presència d'espais oberts i de transició sense tractament, cal fer una observació referent al conjunt de l'àrea: si bé la presència d'espais intervinguts i altres sense qualificació o amb un tractament mínim dels aspectes formals; fan dubtar de la qualitat de la intervenció, si pensem en l'àrea com tot un conjunt; la manca d'uniformitat estètica va en detriment de la qualitat de les intervencions.

FITXA 5: USOS DE L'ESPai - ANÀLISI

En referència als usos dels espais, es continua mantenint una visió d'anàlisi transversal, cosa que fa que alguns conceptes tornen a aparèixer. En aquest cas ens centrem en les zones existents en l'àrea, que alhora delimiten i marquen els usos de cada espai.

En tant en quant els usos i les persones que utilitzen els espais del voltant del mercat, es tracta d'una àrea de transició entre el barri i la resta de la trama urbana, ja que en el mercat es dona la mixtura de persones provinents del propi barri de Roquetes i la resta de zones pertanyents al districte de Nou

Barris. Es tracta d'un pol d'atracció on es concentra principalment l'activitat comercial.

Tot i això existeixen altres zones amb usos diferents del comercial, petites zones d'estada acompanyen a les zones de pas que recorren pels voltants del mercat. Aquestes zones d'estada i de pas, combinades, ajuden a reforçar la continuïtat, la permeabilitat i l'accessibilitat en la mesura que faciliten el trànsit i l'ús per part de les persones dels espais públics. Una major activitat al carrer als voltants del mercat potencia les qualitats d'aquest com a pol d'atracció de persones i d'activitat. Es tracta d'un àrea zonificada, principalment per la presència de mobiliaris i equipaments que marquen els usos i així ho possibiliten.

8. CONSIDERACIONS FINALS

Arribat aquest punt, resulta necessari fer un recull de tot allò que tracta d'exposar el present treball final de màster i extraure'n una sèrie de conclusions respecte a tres aspectes diferents. Primerament parlarem del contingut i del retorn als conceptes del treball, que son el punt de partida i com aquests es relacionen amb l'anàlisi de la realitat observada a la zona del Mercat de Montserrat. Així, d'aquesta manera, després d'observar l'espai i analitzar-lo, es "tanca el cercle" i es torna de nou als conceptes. El segon aspecte que considerarem parla de la metodologia utilitzada i de les dificultats amb que ens hem trobat al llarg del desenvolupament i l'aplicació d'aquestes eines metodològiques a l'anàlisi del territori. Per últim, com a tercer aspecte a prendre en consideració, parlarem de les línies obertes que deixa el present treball, totes aquelles qüestions derivades del desenvolupament del nostre plantejament inicial.

8.1 CONTINGUTS: TORNANT AL CONCEPTE DE REGENERACIÓ URBANA INTEGRADA

El principal objectiu d'aquest treball obeeix a la intenció de fonamentar conceptual i teòricament unes eines, desenvolupades posteriorment, per analitzar el territori, de manera que s'estableix una base sobre la que construir un model d'estudi i anàlisi dels espais públics.

El concepte que vertebra tot el nostre fil argumental és el d'espai públic, que fa referència al context en que es fan patents totes les realitats de la ciutat i per tant, de les persones que la construeixen i la deconstrueixen diàriament amb les seves activitats quotidianes. Aquest espai és un dels àmbits on es fan visibles els efectes de la segregació urbana, és l'àmbit on aquesta és més observable en la mesura que afecta a la morfologia i la qualificació dels espais. Com a resposta als efectes de la segregació urbana es planteja el concepte de

regeneració urbana integrada, el qual és fruit de l'evolució dels discursos dels diferents agents al voltant del planejament urbà i el tractament de la ciutat. Entesa aquesta última com a àmbit d'intervenció per millorar les condicions de vida dels habitants i modificar les estructures socials i de poder que travessen els espais i les persones que els habiten.

En aquest sentit, el disseny esdevé el procés pel qual es construeixen les estratègies d'intervenció, és la eina amb la qual aplicar tots els principis de la regeneració urbana integral a la construcció dels espais públics. Seguint aquests principis, el disseny urbà ha d'observar un mode d'intervenció multidimensional, transversal i interdisciplinar. Per multidimensional entenem la presa en consideració de tots els àmbits que componen la realitat dels espais i els territoris. Transversal implica per altra banda la intervenció en aquests àmbits de forma simultània, de manera que tot i que una actuació es done principalment sobre una dimensió determinada es tinga present que els seus efectes es donen sobre la resta de dimensions de la realitat i es plantegen les intervencions d'acord a aquesta consideració, pel que els diferents àmbits tenen uns límits difusos entre ells. Per últim, la interdisciplinarietat és conseqüència directa de tots dos requeriments anteriors, en la mesura que una perspectiva integrada necessita d'aptituds i conceptualitzacions provinents de diferents disciplines per tal d'adoptar una visió completa de les dimensions i la seva materialització en els territoris. Amb aquest paradigma d'intervenció integral es pretén aleshores pal·liar o anular els efectes i les causes de la segregació urbana, no sols per millorar les condicions de vida i modificar les estructures de poder, també per assolir una realitat urbana cohesionada.

Aquestes consideracions prenen una importància capital en aquells territoris que pateixen en major mesura els efectes de la segregació urbana respecte la resta de la ciutat. Com hem tractat anteriorment, aquests són especialment significatius en el cas de la perifèria de les ciutats, en la mesura que la segregació espacial potencia la resta de dimensions de la segregació urbana, a l'estar aquests territoris més allunyats dels centres d'activitats i d'intercanvi que es concentren en el centre de la ciutat.

Prenent com a cas d'estudi l'àrea del Mercat de Montserrat, hem pogut observar també la importància de la interrelació entre les diferents dimensions de la realitat dels espais públics. Així, tot i que la nostra anàlisi s'ha centrat en la configuració morfològica dels traçats urbans i dels paisatges de l'àrea, podem observar com aquesta dimensió formal té un impacte significatiu sobre la resta de dimensions. Per tant, l'espai públic i la qualificació del mateix permeten una major aflluència d'activitats i intercanvis, que desenvolupen les potencialitats del territori i de les persones que són usuàries o l'habiten en totes les seves dimensions: social, simbòlica, econòmica i política.

8.2 METODOLOGIA: MESURANT LA REGENERACIÓ URBANA INTEGRADA

Tot i que l'aportació conceptual i teòrica és important en aquest projecte, la contribució més significativa (també la que ha presentat més dificultats) és la metodològica. Primerament per la tasca de coordinació de diferents disciplines, on les ciències socials convergeixen amb el disseny i l'urbanisme. A través del pas dels conceptes a l'anàlisi, hem desenvolupat el paradigma d'estudi aprés durant el curs de Disseny Urbà i li hem donat una fonamentació teòrica i conceptual que ens ajuda a conformar un model d'anàlisi dels espais i del conjunt del territori. La nostra tasca principal no ha estat aleshores proposar un paradigma d'estudi i anàlisi dels espais públics, ja que aquest ens l'ha proporcionat el contingut i les competències adquirides durant el Màster; la major aportació d'aquest treball és el pas intermedi entre aquest model d'anàlisi i els conceptes que estableixen les seves línies teòriques. A través de les taules presentades anteriorment hem aconseguit (salvant els possibles errors o omissions) passar dels conceptes –o almenys intentar- que emmarquen el procés del disseny a una sèrie de descriptors que aconsegueixen d'alguna manera establir un model d'anàlisi que creiem transferible a altres casos d'estudi similars.

Aquest model no està únicament dirigit a avaluar les intervencions efectivament implementades sobre els espais, també resulta útil per comprendre les condicions prèvies a la intervenció. Es tracta d'una eina susceptible de ser utilitzada en el procés del disseny per entendre com es configura morfològicament un espai, quines són les seves necessitats i com el paisatge i la forma reflecteixen i condicionen la resta de dimensions.

Les dificultats trobades en aquest procés no han estat poques. La primera és relativa a l'acotació dels conceptes teòrics, principalment el de regeneració urbana integral, ja que no existeix una definició concreta i acceptada per les diferents disciplines teòriques, sinó una gran quantitat d'aproximacions. Moltes d'aquestes, tracten més de dir el que no és la regeneració urbana integrada que d'establir allò que efectivament és. Per aquest motiu, la tasca de recerca bibliogràfica ha estat especialment complicada.

No obstant, la principal dificultat ha sobrevingut en la pròpia construcció de l'objecte d'estudi, en el pas dels conceptes als descriptors, especialment en la manera de presentar aquests últims de forma que fossin comprensibles i observables en la realitat dels espais. Altra de les complicacions a superar deriva també de l'elaboració d'aquests descriptors, ja que la seva construcció ha requerit d'una tasca epistemològica que permetés que foren transferibles a altres casos, ja que no es pretenia crear un model d'anàlisi exclusiu per al cas del Mercat de Montserrat.

8.3 LÍNIES OBERTES: QUÈ ENS QUEDA PER ACONSEGUIR UN MODEL D'ANÀLISI COMPLET RESPECTE AL CONCEPTE DE REGENERACIÓ URBANA INTEGRADA?

Lògicament, el present treball deixa alguns buits conceptuals i metodològics, però en la seua defensa cal dir que és una primera aproximació a la complexa tasca d'integrar en un sol paradigma d'estudi totes les implicacions derivades del concepte de regeneració urbana integral.

Tot i que ens ha servit per fonamentar teòricament els elements susceptibles de ser estudiats per entendre els espais públics i la seva configuració formal, cal un posterior desenvolupament de les eines metodològiques per implementar aquesta anàlisi i transcendir la dimensió formal (que en el nostre cas era la més assequible per a l'estudi d'acord a les capacitats). En aquest sentit, el projecte que es planteja al tancament del treball és el de desenvolupar el paradigma d'anàlisi plantejat i assolir un model on s'estudien totes les dimensions que componen la realitat dels espais públics urbans. Primerament per separat, a través del pas dels conceptes als descriptors (per a algunes dimensions poden ser indicadors, en el sentit quantitatiu); i posteriorment en conjunt, per entendre de forma integral aquestes realitats; una tasca que idealment ha de ser desenvolupada amb pluralisme metodològic, tant per les tècniques com per l'equip de treball. Per altra banda, seria convenient tractar de desenvolupar una eina que permetés mapificar els conceptes (permeabilitat, accessibilitat i continuïtat) per tal de mesurar les seves intensitats. Tot i haver deixat pel camí algunes dimensions especialment interessants per a l'autora, el treball que es presenta és un primer pas en el desenvolupament d'una eina metodològica molt més treballada i fonamentada, que servirà per l'anàlisi prèvia a les intervencions (per tal de conèixer el territori) però també per a un posterior (per observar els canvis derivats de les actuacions), de manera que es pugui establir una comparativa. Així doncs, el model que plantegem no sols serveix per analitzar i estudiar els espais, també per avaluar l'efectivitat de les intervencions d'acord als principis de la regeneració urbana integral; clar està amb un desenvolupament específic per a aquesta tasca.

REFERÈNCIES PER A LES IMATGES

IMATGES

IMATGE 1: Elaboració pròpia

IMATGE 2: Ajuntament de Barcelona

IMATGES 3, 4, 5, 6, 10 I 11: El blog de l'Arxiu Històric de Roquetes - Nou Barris. Accessible en: <http://arxiuhistoric.blogspot.com/>

IMATGE 7: Elaboració pròpia a partir d'una captura de Google Earth

IMATGES 8 I 9: Fotogrames del documental *Roquetes: Memòries que fan barri* de Trasformafilms (2011)

IMATGE 12: Elaboració pròpia a partir de l'Atles de Projectes de la Llei de Barris del INCASOL. Accessible en: <http://barris.incasol.net/>

IMATGES DE LA 13 A LA 81: Elaboració pròpia

PLÀNOLS

PLÀNOLS DEL 1 AL 22: Elaboració pròpia a partir dels mapes del Institut Cartogràfic de Catalunya. Accessible en: <http://www.icc.cat/vissir3/>

QUADRES

QUADRE 1: Elaboració pròpia a partir de Moya i Díez (2012)

QUADRE 2: Elaboració pròpia a partir de Borja i Muxí (2000), García-Domenech (2014), Sorribes (2012) i Carmona, et. Alt (2003).

QUADRE 3: Elaboració pròpia a partir de Borja i Muxí (2000)

QUADRES 4 i 5: Tapada-Berteli, T., i Arbaci, S. (2011)

QUADRE 6: Gutiérrez, A. (2014)

QUADRE 7: Elaboració pròpia

QUADRE 8: Elaboració pròpia a partir del *Urban design Compendium* (2007:12)

FITXES

FITXES DE LA 1 A LA 6: Elaboració pròpia

BIBLIOGRAFIA

- A. Sato. (2012). Lo público del espacio. *ARQ*, 81, 17–18.
- Alexander, C. (2008). La ciudad no es un árbol. *Cuadernos de Arquitectura y Nuevo Urbanismo*, (5), 17–34.
<https://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Aramburu, M. (2008). Usos y significados del espacio público. *ACE: Architecture, City and Environment*, 3(8), 143–151.
<https://doi.org/10.5821/ace.v3i8.2461>
- Atlas. (INCASOL) Disponible en: <http://barris.incasol.net/>
- Bailly, S. (1979). *La percepción del espacio urbano*. (I. de estudios de Administración, Ed.). Madrid.
- Blog de l'Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris. (n.d.). Retrieved from <http://arxiuhistoric.blogspot.com/>
- Brandão, P. (1974). La Ética y las Profesiones del Diseño de la Ciudad Convicción, Responsabilidad e Interdisciplinaridad, Rastros de la Identidad profesional, en el Diseño Urbano. *La Ética y Las Profesiones Del Diseño de La Ciudad*, 147.
- Brandão, P. (2008). A identidade dos lugares e a sua representação colectiva. *Pollítica de Cidades - 3. POLIS XXI / DGOTDU*, 60. Retrieved from http://politicadecidades.dgotdu.pt/docs_ref/Documents/Política de Cidades/Série Política de Cidades/serie_politica_de_cidades-3.pdf
- Carmona, M., Tiesdell, S., Oc, T., & Heath, T. (2003). *Public places urban spaces: The dimensions of Urban Design* (2003rd ed.). Architectural Press.
- Castrillo-Romón, M., Matesanz, Á., Sánchez Fuentes, D., & Sevilla, Á. (2014). ¿Regeneración urbana? Deconstrucción y reconstrucción de un concepto incuestionado. *Papeles*, 126(Relaciones ecosociales y cambio global), 129–139.

Chapman, E. H., & Lynch, K. (1962). The Image of the City. *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 21(1), 91. <https://doi.org/10.2307/427643>

de Scripta Nova Scripta Nova, Í., & Gutiérrez, A. (2014). Incidencia de la participación en las políticas de regeneración urbana en Cataluña: actores, ciudadanía y desigual poder local. *Scripta Nova*, VI(108), 1–13.

F. Gaja Díaz. (2015). La regeneración urbana en el encrucijada. *ACE: Architecture, City and Environment*, (27), 11–26. <https://doi.org/10.5821/ace.9.27.2803>

Ferretti Ramos, M., & Arreóla Calleros, M. (2013). Del tejido urbano al tejido social: análisis de las propiedades morfológicas y funcionales. *Nova Scientia*, 5(9), 98–126.

Gamboa, P. (2003). El sentido urbano del espacio público. *Bitácora Urbano Territorial*, 7(1), 13–18. Retrieved from <http://www.revistas.unal.edu.co/index.php/bitacora/article/viewFile/18775/19669>

García-Doménech, S. (2014). Percepción social y estética del espacio público urbano en la sociedad contemporánea. *Arte, Individuo y Sociedad*, 26(2), 301–316. https://doi.org/10.5209/rev_ARIS.2014.v26.n2.41696

Gomez Lopez, D. (2007). Ciudad y espacio publico, perspectivas complementarias y nuevos desafios. *Desafios*, 16(16), 69–104. Retrieved from <http://ezproxy.eafit.edu.co/login?url=http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=28124173&lang=es&site=eds-live>

Gómez, P., Cabarga-Varona, A., & Nogués, S. (2014). La Regeneración Urbana Integrada, una respuesta a la crisis urbana. *Rehabend*, 247–254.

Hernández Aja, A., Matesanz Parellada, Á., García Madruga, C., & Rodríguez Suárez, I. (2014). Análisis de las políticas estatales y europeas de regeneración urbana y rehabilitación de barrios. *Ciudad y Territorio, Estudios Territoriales*, XLVI(179), 182–183. Retrieved from

<http://www.unizar.es/carmeng/documents/RehabilitacionRegeneracionRenovacion2014.pdf>

Hernández Aja, A., & Matesanz, Á. (2016). Estrategia para el diseño y evaluación de planes y programas de regeneración urbana integrada. *Re-Hab*.

ICGC - Vissir3. (n.d.). disponible en: <http://www.icc.cat/vissir3/>

Jordi, Z. B., & Muxí. (2000). *El espacio público, ciudad y ciudadanía. Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis: Electa, cop*. Retrieved from http://www.sistemamid.com/panel/uploads/biblioteca/7097/7128/7129/El_espacio_público,_ciudad_y_ciudadan?a.pdf

Júlia, P. A., Antoni, R., Pedro, B., & Fernando, N. da S. (2010). Planning public spaces networks towards urban cohesion. *Planning Public Spaces Networks Towards Urban Cohesion 46th ISOCARP Congress 2010*, (1960), 12.

Llewellyn Davies, Walton, D., Walton, M., Septieana, H., Taylor, D., Thorne, R., & Cameron, A. (2007). *Urban Design Compendium One*, 7, 122.

Lozano, D. E. (2014). *El diseño del suelo: el papel del pavimento en la creación de la imagen de la ciudad*. Universitat de Barcelona.

Martí-costa, M., & Parés, M. (2009). *Llei de barris: cap a una política de regeneració urbana participada i integral?*

Martins, A. S., Remesar, A., Cortez, P. do V., & Águas, S. (2005). *Do projecto ao objecto*.

Merino, J., & Campdepadrós, R. (2015). En quin moment està la Llei de Barris a Catalunya? *Àmbits de Política i Societat Revista Del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya*, <http://amb>, 19/01/2015.

Mongil Juárez, D. (2010). Intervención integral en barrios: conceptos, instrumentos y elementos de mejora. *Ciudades: Revista Del Instituto Universitario de Urbanística de La Universidad de Valladolid*, 13(13), 139–161. Retrieved from

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/extart?codigo=3309136%5Cnhttp://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/3309136.pdf>

Mongil Juárez, D. (2012). Planificación urbana, regeneración urbana integral y participación ciudadana en Cataluña: balance y retos de futuro. *Habitat y Sociedad*, 4(4), 73–91. Retrieved from <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4231818&info=resumen&idioma=ENG%5Cnwww.habitatsociedad.us.es%5CnPlanificación>

Moya González, L., & Díez de Pablo, A. (2012). La intervención en la ciudad construida: acepciones terminológicas. *Urban*, NS04, 113–123.

Navarro, E. H. (2012). Políticas de regeneración urbana transversales. *Políticas de regeneración urbana transversales*, XII(2011), 1–4.

Navas Lorenzo, F. D. (2013). Variables del espacio público contemporáneo. *QRU: Quaderns de Recerca En Urbanisme*, (1), 116. Retrieved from <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5877862%5Cnhttp://hdl.handle.net/2099/16023>

Nel-lo, O. (2005). Ley de barrios y áreas urbanas que requieren de atención especial, 1–18.

Nel-lo, O. (2009). Los retos de la rehabilitación urbana. Diez lecciones de la experiencia catalana, 1–31.

Nel-lo, O. (2009). *La Llei de barris. Una aposta col·lectiva per la cohesió social*. (G. de Catalunya, Ed.).

Németh, J. (2012). Controlling the Commons: How Public Is Public Space? *Urban Affairs Review*, 48(6), 811–835. <https://doi.org/10.1177/1078087412446445>

Otero, M., Ruiz, E., & Serrano, M. (2011). *Actualització dels indicadors de la Llei de Barris 2011. Àrea Metropolitana de Barcelona. Àrea Metropolitana de Barcelona*.

- Regeneración, S. I., La, I. I., & De, R. (2017). Marco regulador para la regeneración urbana políticas públicas que tratan de satisfacer las necesidades urbanísticas, 339–359.
- Remesar, A. (2012). Barcelona: un modelo de Arte Público y Diseño Urbano. *Espacio Público y Arte Público En Lima. En Prensa Por Ediciones de La Universidad Católica Del Perú.*, 1–36. <https://doi.org/DOI: 10.13140/RG.2.1.1247.6566>
- Remesar, A. (2012). *Procesos de Regeneración Urbana.* <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.18192.61440>
- Remesar, N. (2009). *Focos “artísticos” en los procesos de regeneracion urbana. Reflexión sobre los talleres artísticos municipales de Lisboa. On the W@terfront. Public Art.Urban Design.Civic Participation.Urban Regeneration* (Vol. 0). Retrieved from <http://revistes.ub.edu/index.php/waterfront/article/view/18885/21352>
- Ricart, N., & Remesar, A. (2013). Reflexiones sobre el Espacio Público, Thoughts on Public Space. *The Online Magazine on Waterfronts, Public Space, Urban Design and Public Art*, 25, 5–35. <https://doi.org/ISSN 1129-7365>
- Roquer, S., Gutiérrez, A., Muro, J. I., & Alberich, J. (2013). La Regeneración Integral de Barrios en Cataluña mediante la “Llei de Barris”; Análisis comparado y valoración de los casos de “La Mariola” (Lleida) y Campclar (Tarragona). *Polígonos Revista de Geografía*, 25, 277–309.
- Salazar Benítez, O. (2010). Espacio público y paz social Public space and social peace. *Revista Paz y Conflictos*, 3, 23–43.
- Salas, X., Remesar, A., Vidal, T., Crespo, B., & Masip, R. (2016). Cohesión urbana: construyendo la memoria de Bon Pastor. Polis Research Centre
- Schlack, E. (2007). Espacio público. *ARQ (Santiago)*, (65), 25–27. <https://doi.org/10.4067/S0717-69962007000100006>
- Simó i Solsona, M. (2013). *L'avaluació de programes socials en polítiques de regeneració urbana el cas del Servei Socioeducatiu L'Albada (Lleida), en el*

marc de la Llei de barris. Retrieved from <http://hdl.handle.net/2445/44867>

Tapada-Berteli, T., & Arbaci, S. (2011). Proyectos de regeneracion urbana en barcelona contra la segregacion socioespacial (1986-2009): ¿solución o mito? *Architecture, City and Environment*, (17), 187–222. <https://doi.org/10.5821/ace.v6i17.2534>

Varios. (2007). *Libro Verde del Medio Ambiente Urbano en el ámbito de la movilidad.* *Modern Physics Letters* (Vol. 19). <https://doi.org/10.1007/s00761-005-0838-0>

- accessibilitat, 38, 66, 71, 103, 142, 161, 162, 163, 167
 apropiació, 21, 46, 75, 79
 arbrat, 73, 100, 137, 148, 155, 163
 àrees de nova centralitat, 46
 aspectes cognitius, 2, 74
 aspectes formals, 3, 13, 63, 79, 84, 166
 aspectes simbòlics, 15, 61
 blocs, 41, 65, 73, 99, 112, 119, 162, 164
 camins, 62
 canvi, 18, 25, 27, 29, 31, 34, 38, 43, 45, 51, 52, 54, 57, 60, 64, 65, 99, 114, 151
 característica formal, 63
 circulació, 68, 73, 90, 92, 103, 105, 109, 112, 131, 151, 161, 162, 163
 ciutat, 1, 3, 7, 10, 11, 14, 16, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 83, 89, 90, 92, 93, 96, 99, 162, 168, 169
 ciutat compacta, 11, 39, 42, 47, 54
 ciutat fragmentada, 40
 cohesió, 17, 45, 65, 66, 80, 82, 93, 99, 102
 cohesió social, 17, 80
 comerç, 81
 configuració espacial, 64, 109
 connectivitat, 20, 66, 80, 142
 connexions, 60, 66, 77, 78, 131
 context urbà, 23, 25, 34, 35, 43, 63, 90
 continuïtat, 66, 69, 71, 73, 107, 108, 112, 123, 161, 163, 165, 167
 creixement extensiu, 27, 47, 64
 deficiències materials, 57
 descriptors, 1, 2, 8, 9, 10, 56, 61, 86, 161, 164, 170, 171, 172
 desenvolupament urbà extensiu, 11
 desigualtat, 52, 89
 desplaçament, 23, 26, 60, 62, 63, 65, 66, 70, 73, 82, 90, 103, 105, 112, 130, 162, 164
 dimensió, 1, 3, 8, 9, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 33, 37, 43, 53, 56, 57, 59, 61, 66, 68, 71, 72, 75, 85, 86, 161, 169, 170, 171
 dimensió física, 1, 8, 9, 13, 17, 20, 21, 33, 37, 43, 56, 57, 59
 dimensió identitària, 19
 dimensió material, 22
 dimensió política, 1, 12, 21, 24
 dimensió simbòlica, 21, 57
 disseny, 1, 3, 7, 9, 10, 20, 21, 45, 46, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 66, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 169, 170
 disseny urbà, 56, 58, 59, 82, 169
 districtes, 63
 drets, 22, 36, 40, 42, 43, 76
 edges, 63
 efectes estructurals, 97
 elements construïts, 74

elements de referència, 64, 69, 112

elements distintius, 63

enllumenat, 73, 74, 147, 157, 163, 164

escala, 2, 13, 29, 31, 50, 51, 52, 64, 71, 72, 73, 78, 80, 93, 151

escala de poder, 13, 31

escala territorial de poder, 13

esclatxa, 63, 103

espai públic, 1, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 20, 22, 23, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 64, 68, 70, 72, 73, 75, 76, 77, 86, 168, 170

espais de transició, 35, 36

espais oberts, 67

espais urbans, 12, 15, 21, 31, 56, 64, 84, 85

estètica, 2, 74

estructura social, 7, 23, 34, 35, 68, 79, 90, 169

estructura urbana, 65, 71, 76

estructuració, 66, 67, 68, 72

façanes, 70, 73, 119

fitxes, 86

fluxos de pas, 72, 105, 129

formalitat de l'espai, 72

funcionalitat, 2, 23, 74

identificació, 46, 59, 60, 62, 63, 69, 72, 75, 79, 151, 165

identitat, 21, 41, 52, 53, 62, 72, 73, 75, 78, 79, 84, 94

imatges, 2, 61, 62, 65, 90, 99, 109, 133, 173

implementació, 19, 31, 49, 50, 51, 53, 59, 69

individualisme, 40

infraestructures, 42, 51, 64, 67, 68, 72, 75, 80, 82, 89, 91, 92, 95, 96

integració, 3, 21, 28, 30, 46, 54, 56, 57, 58, 75, 79, 96, 99, 108

integral, 2, 7, 11, 17, 18, 19, 20, 22, 29, 31, 48, 52, 56, 57, 75, 86, 100, 169, 171, 172, 177, 178

integralitat, 8, 9, 14, 21, 24, 29, 30, 45, 58

interaccions, 34, 36, 37, 43, 79, 80

intercanvi, 19, 22, 28, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 63, 67, 80, 169

intervencions, 1, 3, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 28, 30, 31, 33, 37, 45, 46, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 69, 70, 77, 79, 97, 102, 109, 123, 165, 169, 170, 172

intervencions urbanes, 1, 3, 12, 16, 19, 45

jerarquització, 67, 79

lleis de barris, 1, 3, 4, 5, 7, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 89, 94, 97, 98, 173, 177, 179

local, 42, 46, 49, 50, 51, 60, 64, 75, 81, 176

memòria, 15, 21, 70

mobiliari, 72, 102, 103, 112, 114, 119, 133, 145, 146, 155

mobilitat, 41, 42, 60, 66, 69, 71, 72, 81, 99

mobilitat, 66

model barcelona, 1, 26, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 69

model de gestió, 23, 51, 54

morfologia dels espais, 64

moviments veïnals, 49, 53, 96

multidimensional, 14, 34, 59, 169
 multidimensionalitat, 13, 18, 39, 43, 66
 multidisciplinarietat, 21
 multifuncionalitat, 67
 nodes, 63
 nuclis, 29, 62, 82, 95, 97, 105
 orientació, 52, 62, 69
 paisatge, 2, 9, 60, 61, 64, 68, 70, 71, 73, 80, 85, 86, 87, 88, 91, 109, 112, 164, 171
 participació, 21, 42, 49, 51, 59, 80
 particularitats, 10, 56, 63, 65, 66, 68, 78, 84, 94, 96
 paviment, 70, 71, 72, 73, 112, 123, 144, 163
 percepció, 1, 24, 34, 36, 41, 57, 61, 62, 68, 73, 76, 78, 82, 90, 109, 112, 161, 163, 164, 165
 perifèria, 2, 69, 89, 90, 93, 169
 permeabilitat, 66, 70, 72, 107, 112, 161, 162, 164, 167
 perspectives visuals, 2, 109
 pertinença, 67, 79, 165
 plànol, 2, 25, 65, 71, 72, 73, 114, 119, 123, 164
 plànols, 10, 64, 70, 71, 73
 planta, 65
 processos d'intervenció, 29
 processos urbans, 17, 20, 22
 propostes, 3, 23, 50, 52, 59, 74, 84
 punts de referència, 64
 qualificació, 31, 57, 62, 63, 67, 70, 73, 78, 79, 84, 93, 96, 162, 165, 168, 170
 qualitat, 3, 20, 27, 33, 44, 45, 46, 54, 58, 63, 67, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 81, 84, 90, 95, 165
 qualitat estètica, 20, 45, 46, 74, 75, 76, 165
 reconeixement, 28, 63, 67
 regeneració social, 17, 18
 regeneració urbana, 1, 2, 3, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 30, 31, 32, 33, 43, 44, 55, 56, 57, 60, 70, 84, 86, 93, 168, 169, 171, 172, 177, 180
 regeneració urbana integrada, 7, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 25, 26, 171
 rehabilitació urbana integral, 18
 renovació urbana, 18
 rutes, 66, 73, 103, 105, 107, 112, 151, 162, 164
 sector privat, 12, 31, 46, 51
 sectorització, 46
 segregació espacial, 13, 65, 169
 segregació social, 39, 41, 67
 segregació social, 40
 segregació urbana, 3, 7, 8, 12, 13, 18, 22, 29, 31, 32, 48, 52, 54, 56, 57, 63, 65, 67, 77, 89, 90, 97, 168, 169
 seguretat, 60, 74, 81, 82
 seguretat, 2, 82
 serveis, 42, 47, 48, 53, 62, 63, 67, 68, 77, 80, 82, 83, 89, 90, 92, 93, 95, 96, 105, 132
 significat dels espais, 62
 simbolisme, 20, 72, 73, 75, 84
 sistema, 59, 66, 69
 sistemes, 60, 67, 68
 sostenibilitat, 15, 19, 20, 30, 53, 69, 73, 74, 79, 80, 81, 83

teixit urbà, 11, 18, 20, 26, 27, 64, 65, 67, 68, 77, 84, 90

territori, 4, 14, 15, 17, 21, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 46, 51, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 67, 68, 69, 76, 80, 83, 90, 91, 94, 95, 96, 107, 165, 168, 170, 172

topografia, 64, 68, 71, 112

traçat urbà, 2, 9, 10, 64, 65, 86, 87, 98, 103, 142, 161, 162, 164, 165

trama urbana, 2, 17, 26, 31, 32, 33, 34, 35, 45, 48, 51, 52, 53, 55, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 81, 82, 84, 87, 93, 97, 101, 105, 107, 109, 112, 129, 130, 131, 145, 155, 161, 165, 166

transport, 42, 60, 66, 89, 90, 96

transversalitat, 19, 21, 53

usos, 2, 9, 18, 26, 27, 35, 36, 39, 46, 54, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 75, 77, 80, 81, 86, 87, 128, 133, 145, 148, 154, 155, 161, 166

usuaris, 21, 34, 35, 47, 60, 61, 62, 65, 71, 73, 77, 79, 87, 103, 164

vegetació, 73, 100, 112, 144

vulnerabilitat, 89

xarxa d'espais públics, 66

xarxa de transport públic, 105

zones, 3, 26, 30, 39, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 62, 63, 67, 69, 78, 79, 80, 82, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 99, 100, 101, 102, 107, 108, 109, 119, 123, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 141, 146, 148, 163, 164, 165, 166

Autora: Patricia Gil Olcina
Tutora: Montserrat Simó Solsona

Treball Final per l'obtenció del Màster de Disseny Urbà: Art, Ciutat i Societat

Facultat de Belles Arts 2018

UNIVERSITAT DE
BARCELONA